

РЕШЕНИЕ

10 октябрь 2022 ел.

Болгар ш.

КАРАР

№ 23-8

ТР Спас муниципаль районында өч һәм аннан да күбрәк балалы гаиләләргә жир кишәрлекләре бирү (тапшыру) турында ТР Спас муниципаль районы Советының 2012 елның 23 гыйнварындагы 16-3 номерлы "ТР Спас муниципаль районында өч һәм аннан күбрәк балалы гражданнарга бушлай жир кишәрлекләре бирү (тапшыру) турындагы нигезләмәне раслау турында"гы каары белән расланган Нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

«Татарстан Республикасы Жир кодексының 32 һәм 32.1 статьяларына үзгәрешләр керту турында » 2022 елның 25 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Спас муниципаль районы Советының 2012 елның 23 гыйнварындагы 16-3 номерлы каарына Спас муниципаль районы прокуратурасы - протестын карап, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. ТР Спас муниципаль районында өч һәм аннан да күбрәк баласы булган гражданнар милкенә жир кишәрлекләре бирү (тапшыру) турында ТР Спас муниципаль районы Советының 2012 елның 23 гыйнварындагы 16-3 номерлы "ТР Спас муниципаль районында өч һәм аннан күбрәк балалы гражданнарга бушлай жир кишәрлекләре бирү (тапшыру) турындагы нигезләмәне раслау турында"гы каары белән расланган Нигезләмәгә, аны күшымта нигезендә яңа редакциядә бәян итеп, аны яңа редакциядә бирергә.

2. Әлеге каарарны Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми сайтында, хокукый мәгълүматның рәсми сайтында урнаштырырга ([//http://pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru)).

Спас муниципаль районы башлыгы урынбасары

С.И. Тюнев

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Советының 2022
елның 10 октябрендәге 23-8 номерлы
каарына күшымта

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районаында
өч һәм аннан күбрәк баласы булган гражданнарга жир кишәрлекләрен
милеккә түләүсез бирү (тапшыру) турында
нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасының "Спас муниципаль районы" муниципаль берәмлеге территориясендә Законны гамәлгә ашыру максатыннан эшләнде.

2. Муниципаль милектәге жирләрдән, шулай ук дәүләт милке чикләнмәгән жирләрдән жир кишәрлекләре Татарстан Республикасы территориясендә дами яшәүче, өч һәм аннан да күбрәк бала, шул исәптән үги улларын, үги улларын, шулай ук уллыкка (кызлыкка) һәм тәрбиягә алынган (опека һәм попечительлек вакыты чикләнмәгән йә алар балигъ яшькә житкәнче гамәлгә ашырыла) гражданнарын жир кишәрлеген милеккә бирү турында гариза биргән датага, шул исәптән үги улларын, үги улларын, үги кызларын, шулай ук уллыкка (кызлыкка) һәм тәрбиягә алучыларны (аларга карата опека һәм попечительлек вакыты чикләнмәгән йә балигъ булу яшенә житкәнче) түләүсез бирелә (тапшырыла):

- шәхси торак төзелешен тормышка ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен объектларны урнаштыру урыннарын алдан килештермичә һәм алдан килештермичә генә, әгәр мондый гражданнар жир кишәрлеге бирү турында гариза бирү көненә кадәр биш ел дәвамында Татарстан Республикасы территориясендә дами яшәсәләр һәм социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтажлар буларак 0,06 гектардан алып бакчачылыкка кадәр торалар 0,20 га;

- Жир кишәрлегендә элек бирелгән жир кишәрлегендә урнашкан торак йорт, федераль закон нигезендә мондый жир кишәрлеге хосусый милеккә бирелә алмаган очраклардан тыш, элек бирелгән жир кишәрлекләре күләмнәрендә, әмма 0,20 гектардан артык түгел.

Өч һәм аннан да күбрәк баласы булган гражданнар дигэндә ата-аналары (уллыкка алучылар, опекуннар, попечительләр) составында күпбалалы гайлә анлашыла, алар үзара никахта торучы яисә бергә тормаучы, йә бер ата-ана (уллыкка алучы, опекун, попечитель) яисә бер ата-ана (алга таба - ата-ана, ата-ана), шулай ук өч һәм аннан күбрәк бала, шул исәптән үги балалары, уллыкка (кызлыкка) һәм тәрбияләнүчеләре (аларга карата опека һәм попечительлек вакыты чикләнмәгән йә балигъ булу яшенә житкәнче гамәлгә ашырыла), жир кишәрлеген милеккә бирү турында гариза биргән көнгә унсигезъеллык яше житкәнче гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта күпбалалы гайлә составына никахта тормаучы ата-ана да кимендә өч уртак баласы булган очракта керә. Чит ил гражданнары, гражданлыгы булмаган затлар, шулай ук әлеге пунктта каралган нигезләрдә жир кишәрлеген бирү

(тапшыру) хокукуын гамәлгә ашыручы гражданнар күпбалалы гайлә составына кертелми.

Өч һәм андан да күбрәк балалары булган гражданнар, әгәр дә бер ата-ана яки бердәнбер ата-ана Татарстан Республикасы территориясендә жир кишәрлеке биры турында гариза биргән көннән алда биш ел дәвамында яшәсә, Татарстан Республикасы территориясендә биш ел дәвамында дайми яшәү турындагы таләп буенча әлеге пунктның икенче абзацында каралган таләпләргә туры киләләр дип санала

3. Жир кишәрлекләре гражданнарга һәм балаларга гомуми өлешле милеккә тигез өлешләрдә бирелә.

4. Гражданнар шәхси торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык, бакчачылык, яшелчәчелек алыш бару өчен яки мондый гражданнар милкендәге торак йорт урнашкан жир кишәрлекләрен аларга тапшыру өчен жир кишәрлеке биры хокукларын бер мәртәбә гамәлгә ашыра алалар.

5. Гражданнар милкенә жир кишәрлекләре биры турында Карап кабул иткәндә әлеге гражданнар гариза биргәннән соң ата-ана хокукуннан мәхрүм ителгән, уллыкка алу гамәлдән чыгарылган, опека яки попечительлек туктатылган балаларны исәпкә алмыйлар.

6. Жир кишәрлекләрен биры жирдән файдалану һәм төзелеш, жир төзелеше, шәһәр төзелеше һәм проект документлары кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Спас муниципаль районаны территориясендә дайми яшәүче 2 нче пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жир кишәрлекләре биры белән кызыксынган гражданнарга жир кишәрлекләре тиешле муниципаль район чикләрендә бирелә.

8. Торак йорт төзү өчен гражданга жир кишәрлекен түләүсез биры турындагы карап жир кишәрлеке кадастры исәбенә куелган очракта гына кабул ителергә мөмкин, жир кишәрлеке чикләре тасвиirlанган һәм билгеләнгән тәртиптә таныкландырылган очракта гына кабул ителергә мөмкин.

2. Гаризалар кабул иту, карау һәм кааралар кабул иту тәртибе

1. Шәхси торак төзелеше, дача төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алыш бару, бакчачылык яки яшелчәчелек өчен жир кишәрлекләре биры белән кызыксынучы гражданнар жир кишәрлеке биры турында гариза белән жирле үзидарәнең вәкаләтле органына мөрәҗәгать итә.

2. Шәхси торак төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык (йорт янындагы жир кишәрлеке), бакчачылык яисә яшелчәчелек алыш бару өчен жир кишәрлеке алу хокукуна ия гражданнар исемлекләренә кертү турында карап кабул иту өчен мөрәҗәгать итүче гариза биргән көннән 14 көннән дә соңга калмычча түбәндәгे документлар тапшыра:

1) мөрәҗәгать итүченең паспорты;

2) ата-ана паспорты (әгәр ата-ана никахта торса йә никахта тормаса, бергә яшәгән очракта);

3) балалар туу турында таныклык, шулай ук ундүрт яшькә житкән балалар паспорты;

4) баланы уллыкка алуны билгеләү турында суд каары (баланың туу турындагы таныклыкта уллыкка алучылар ата-ана буларак язылган очраклардан тыш);

5) опекун яки попечитель билгеләү турында опека һәм попечительлек органы акты (опека яки попечительлек билгеләнгән очракта);

6) опека яки попечительлек башкару турында килешү (килешү буенча опека яки попечительлек башкарылган очракта);

7) никахлашу турында таныклык (ата-аналар никахта булган очракта);

8) мөрәжәгать итүченең социаль наем шартнамәсе буенча бирелә торган торак урынына мохтаж буларак исәптә торуын раслаучы документ;

9) жир кишәрлеге бирү турында гариза биргән көнгә кадәрге биш ел дәвамында мөрәжәгать итүченең Татарстан Республикасы территориясендә дайми яшәү фактын билгеләү турында суд карары (мөрәжәгать итүченең паспортында жир кишәрлекен бирү турында гариза биргән көнгә кадәрге биш ел дәвамында аның Татарстан Республикасы территориясендә яшәү урыны буенча теркәлүе турында тамга булмаган очракта).

Әлеге пункттың 8 пунктчасында күрсәтелгән документ, әгәр мөрәжәгать итүче аны үз инициативасы белән тапшырмаган булса, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан мөстәкыйль соратып алына.

3. Гариза кергән көннән алып 30 көн эчендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы мөрәжәгать итүчене индивидуаль торак төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык (жир кишәрлеге), бакчачылык яисә яшелчәчелек (алга таба - исемлекләр) алыш бару өчен жир кишәрлекен алуда хокукуна ия гражданнар исемлекләренә кертү турында карап кабул итә һәм мөрәжәгать итүчегә уникаль хисап номерын тапшыра.

Исемлекләрне Формалаштыру һәм алыш бару жирле үзидарә органы тарафыннан жир кишәрлекләрен бирү максатыннан аерым башкарыла. Гражданнарның чираты гариза бирү датасы һәм вакыты буенча билгеләнә. Чиратлылык курсәтелгән гражданнарның уникаль исәп номерлары Исемлеке муниципаль берәмлекнен "Интернет" чөлтәрендәге рәсми сайтында урнаштырыла һәм гражданнары исемлеккә керту һәм аларга жир кишәрлекләре бирү белән бәйле рәвештә яңартырга тиеш.

4. Мөрәжәгать итүче әлеге статьяның 2 пунктында каралган документлар тапшырмаган очракта йә мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан алышган документлар мөрәжәгать итүченең индивидуаль торак төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык (йорт янындагы жир кишәрлеке) алыш бару, бакчачылык яисә яшелчәчелек алыш бару өчен жир кишәрлекен алуда хокукун расламый, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы исемлекләргә керту үзидарәнең баш тарту турында карап кабул итә.

Исемлекләргә аларны керту үзидарәнең баш тарту турында гражданнар хәбәрнамәсе жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан тиешле карап кабул ителгән көннән алыш жиде көннән дә соңга калмыйча заказлы хат белән яисә аларга хәбәр бирү юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Гражданнарга әлеге Нигезләмәнең 1 статьясындагы 2 пунктының икенче абзацында курсәтелгән максатлар өчен жир кишәрлекләре бирү чират тәртибендә гамәлгә ашырыла.

6. Жирле үзидарә органнары жир кишәрлекен сайлау процедурасын уздыру урынын, датасын һәм вакытын билгели һәм гражданнарның әлеге процедурада

катнашу өчен аларның чираты һәм төзелгән жир кишәрлекләре саны нигезендә билгели.

Жир кишәрлеген сайлау процедурасын үткәру қөненә кадәр 14 қөннән дә соңга калмыйча, жирле үзидарә органы билгеләгән гражданнар заказлы хат белән тапшыру, телеграмма бирү турында хәбәрнамә яисә аларга хәбәр бирү юлы белән аны уздыру урыны, датасы һәм вакыты турында хәбәр итә.

Жир кишәрлеген сайлау жир кишәрлекләре исемлегеннән гражданнар тарафыннан башкарыла һәм мөрәжәгать итүче һәм жирле үзидарә вәкаләтле органы вәкиле тарафыннан имзала торган акт белән рәсмиләштерелә.

7. Жир кишәрлеген бирү турындагы карап Нигезләмәнең 2 статьясындагы 5 пунктында имзланганнан соң 14 қөннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән акт нигезендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан кабул ителә.

7.1. Татарстан Республикасы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жир участогын бирү турында карап башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 2 статьясындагы 5 пунктында имзланганнан соң 30 қөннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән акт нигезендә кабул ителә.

8. Жирле үзидарәнең вәкаләтле органы әлеге Нигезләмәнең 1 статьясындагы 2 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән максатлар өчен жир кишәрлекләре бирү белән кызыксынган гражданнарны исемлекләрдән төшереп калдыру һәм аларга жир кишәрлеге бирудән баш тарту турында Карап кабул итә:

1) гражданнарга әлеге Нигезләмәнең 1 статьясындагы 2 пункты нигезендә дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлеген милеккә түләүsez бирү;

2) гражданнарның әлеге Нигезләмәнең 1 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән таләпләргә туры килмәве түбәндәгечә:

а) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату;

б) Татарстан Республикасыннан читтә дайми яшәү урынына чыгу;

в) ата-ана хокукуннан мәхрүм итү, уллыкка алу (кызылыкка алу), опека яки попечительлекне туктату;

г) ата-ананың (ата-ананың) законсыз гамәлләре нәтиҗәсендә баланың (балаларның) үлеме;

л) социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарга мохтажлар буларак исәптән төшерү;

3) аларны исемлекләрдән төшереп калдыру турында гражданнар тарафыннан гариза бирү;

4) жир кишәрлеген сайлау процедурасында гражданнарның жир кишәрлеген сайлаудан өч тапкыр баш тартуы, яисә жир кишәрлеген сайлау процедурасына гражданнарның өч тапкыр килмәве, йә жир кишәрлеген сайлау процедурасында гражданнарның жир кишәрлеген сайлаудан баш тарту һәм аларның жир кишәрлеген сайлау процедурасына килмәү очракларының саны өч тапкырга тигез;

5) гражданнар исемлекләргә кертелгән документларда күрсәтелгән белешмәләргә туры килми торган һәм гражданнарның әлеге Нигезләмәнең 1 статьясындагы 2 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килмәве турында дәлилли торган белешмәләрне ачыклау.

Гражданнарга исемлекләрдән төшереп калдыру һәм жир кишәрлеге бирудән баш тарту турында хәбәр итү, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан

тиешле карап кабул ителгэн көннән алып 7 көннән дә соңга калмыйча, заказлы хат белән йә аларга язма астына хәбәр бирү юлы белән гамәлгә ашырыла.

9. Алар милкендәге торак йорт урнашкан жир участокларын тапшыру белән кызыксынган гражданнар жирле үзидарәнең вәкаләтле органына әлеге жир кишәрлекен аларга тапшыру турында гариза белән мөрәҗәгать итәләр. Гариза формасы башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы тарафыннан раслана.

Гариза, гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрләрен турыдан-туры вәкаләтле жирле үзидарә органына йә күпфункцияле үзәк аша файдаланып, язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә бирелергә мөмкин.

10. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән гражданнар милкендәге торак йорт урнашкан жир кишәрлекен әлеге статьяның 2 пунктының 1 - 7 бүлекләрендә каралган документлар белән бергә тапшыру турында карап кабул итү өчен түбәндәге документлар кирәк:

1) тапшырыла торган жир кишәрлекендә урнашкан торак йортка күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан өзәмтә;

2) тапшырыла торган жир кишәрлекенә күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан өзәмтә;

3) торак йортка хокук билгели торган документ (әгәр әлеге торак йортка милек хокуку күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса);

4) жир кишәрлекенә хокук билгели торган документ (әгәр әлеге жир кишәрлекенә хокук күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса).

Әлеге пунктның 1 һәм 2 бүлекләрендә күрсәтелгән документлар, әгәр мөрәҗәгать итүче аларны үз инициативасы белән тапшырмаган булса, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан мөстәкыйль рәвештә соратып алына.

11. Жир кишәрлекләрен үз милкендәге торак йорт урнашкан жир кишәрлекләрен тапшыру белән кызыксынган гражданнар милкенә бушлай тапшыру жирле үзидарә органына гариза биргән көннән алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла һәм әлеге орган карапы белән рәсмиләштерелә.

Гражданнарга жир кишәрлекен тапшырудан баш тарту турында хәбәр итү вәкаләтле жирле үзидарә органы тарафыннан тиешле карап кабул ителгэн көннән алып 7 көннән дә соңга калмыйча заказлы хат белән йә аларга язма астына хәбәр бирү юлы белән гамәлгә ашырыла.

12. Гарызнамәче тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 10 пунктында каралган документлар яки мөрәҗәгать итүче тарафыннан тапшырылган яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы алган документлар гариза бирүченең жир кишәрлекен тапшыру хокукун расламаса, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы жир кишәрлекен бирудән баш тарту турында Карап кабул итә.

13. Башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы милкенә жир кишәрлекләре бирелгән (тапшырылган) гражданнар реестрын алып бара.

14. Әлеге Нигезләмәнең 1 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән гражданнарга жир кишәрлекләрен милеккә түләүсез бирү (тапшыру) турында мәгълүмат социаль тәэмин итүнең бердәм дәүләт мәгълүмат системасында урнаштырыла. Күрсәтелгән мәгълүматны социаль тәэмин итүнең бердәм дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру (алу) "Дәүләт социаль ярдәме турында" 1999 елның 17 июлендәге 178-ФЗ номерлы закон нигезендә гамәлгә ашырыла.